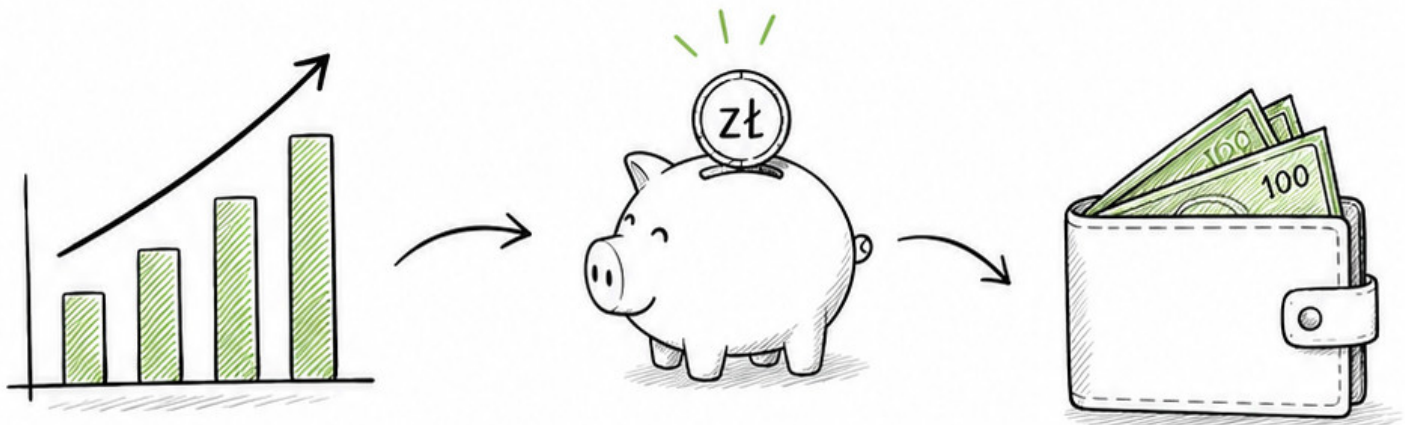
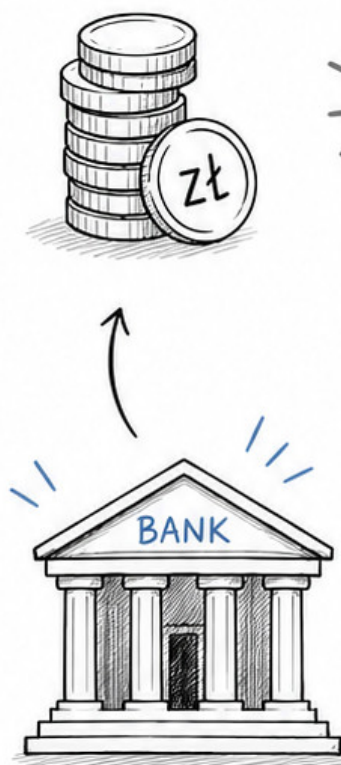

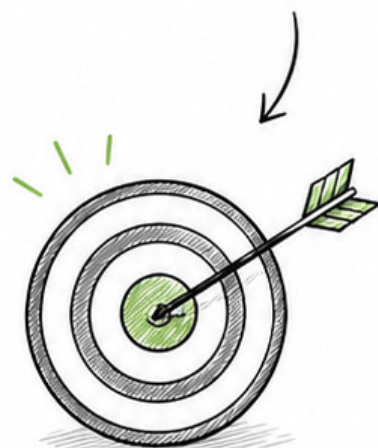
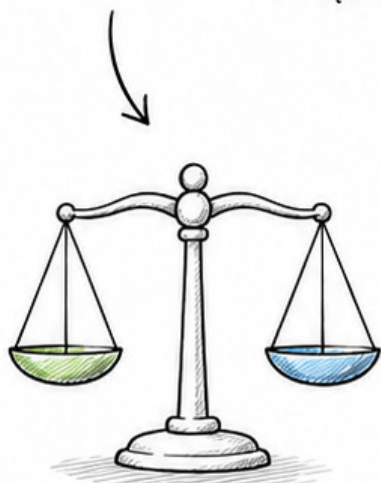

Wizualny Słownik Finansowy

80 pojęć finansowych
wyjaśnionych prosto,
wizualnie i praktycznie

Pieniądze • Bankowość • Zadłużenie • Inwestowanie • Rynek finansowy

≡ Prawa autorskie ≡

Materiał służy edukacji i szybkiej powtórce pojęć finansowych.

① Charakter materiału

Ten materiał ma charakter edukacyjny. Został stworzony, aby wspierać naukę i szybkie powtórki kluczowych pojęć finansowych w przystępnej, wizualnej formie.

② Dozwolony użytek

Materiał możesz wykorzystywać wyłącznie do własnej nauki i użytku osobistego. Zachęcamy do notowania, przeglądania i korzystania w trakcie nauki.

③ Ochrona treści

Kopiowanie, odsprzedaż, rozpowszechnianie, udostępnianie lub publikacja materiału w całości lub w części bez pisemnej zgody autora są zabronione.

④ Ważna uwaga

Materiał ma charakter edukacyjny i informacyjny. Nie stanowi porady inwestycyjnej, prawnej ani podatkowej. Decyzje finansowe podejmuj świadomie i w razie potrzeby skonsultuj się ze specjalistą.

Spis treści

- 00 Okładka
- 01 Prawa autorskie
- 02 **Spis treści**
- 03 Wstęp

01 Moduł 01 – Fundamenty finansów osobistych

- 04 Fundamenty finansów osobistych
- 05 Pieniądz / Siła nabywcza
- 06 Dochód / Wydatki
- 07 Budżet domowy / Przepływ pieniężny
- 08 Aktywa / Pasywa
- 09 Majątek netto / Płynność finansowa
- 10 Oszczędności / Stopa oszczędzania
- 11 Fundusz awaryjny / Cel finansowy

02 Moduł 02 – Bankowość, kredyty i zadłużenie

- 12 Bankowość, kredyty i zadłużenie
- 13 Konto osobiste / Konto oszczędnościowe
- 14 Lokata terminowa / Oprocentowanie
- 15 Procent prosty / Procent składany
- 16 RRSO / Całkowity koszt kredytu
- 17 Kredyt / Pożyczka
- 18 Zdolność kredytowa / Historia kredytowa
- 19 Zadłużenie / Konsolidacja długu

03 Moduł 03 – Podstawy inwestowania

- 20 Podstawy inwestowania
- 21 Inwestowanie / Speculacja
- 22 Ryzyko inwestycyjne / Profil ryzyka
- 23 Stopa zwrotu / Horyzont inwestycyjny
- 24 Dywersyfikacja / Alokacja aktywów
- 25 Inflacja / Realna stopa zwrotu
- 26 Rynek pierwotny / Rynek wtórny
- 27 Zmienność / Korekta rynkowa

04 Moduł 04 – Instrumenty finansowe

- 28 Instrumenty finansowe
- 29 Akcja / Akcjonariusz
- 30 Dywidenda / Stopa dywidendy
- 31 Obligacja / Kupon obligacji
- 32 Rentowność obligacji / Termin zapadalności
- 33 ETF / Indeks giełdowy
- 34 Fundusz inwestycyjny / Jednostka uczestnictwa
- 35 Nieruchomość inwestycyjna / Surowce

05 Moduł 05 – Giełda, analiza i wycena

- 36 Giełda, analiza i wycena
- 37 Hossa / Bessa
- 38 Zlecenie rynkowe / Zlecenie z limitem ceny
- 39 Cena kupna (bid) / Cena sprzedaży (ask)
- 40 Spread / Wolumen
- 41 Wskaźnik C/Z (P/E) / EPS
- 42 Wskaźnik C/WK (P/BV) / ROE
- 43 Analiza fundamentalna / Analiza techniczna

06 Moduł 06 – Strategia, bezpieczeństwo i polskie realia

- 44 Strategia, bezpieczeństwo i polskie realia
- 45 DCA / Rebalancing portfela
- 46 IKE / IKZE
- 47 Podatek od zysków kapitałowych / PIT-38
- 48 FOMO / Margines bezpieczeństwa
- 49 Niezależność finansowa / Plan inwestycyjny

Wstęp

Ten materiał powstał po to, aby ułatwić szybkie rozumienie najważniejszych pojęć finansowych. Każda strona została zaprojektowana tak, by w kilka chwil zrozumieć definicję, zobaczyć prosty przykład i lepiej zapamiętać znaczenie pojęcia.

1 Jak korzystać z tego słownika?

Otwórz dowolną stronę, przeczytaj krótką definicję, sprawdź wyjaśnienie prostym językiem i zwróć uwagę na przykład z życia.

2 Co znajdziesz na stronach pojęciowych?

Każde pojęcie zawiera: definicję, prostsze wyjaśnienie, praktyczny przykład oraz prosty element wizualny pomagający zapamiętać temat.

Definicja

Prosto

Przykład

Wizualnie

3 Dla kogo jest ten materiał?

Dla osób początkujących, osób porządkujących wiedzę o pieniądzu oraz inwestorów, którzy chcą szybko przypomnieć sobie ważne terminy.

4 Najważniejsza zasada

Termin techniczny ma być zrozumiały. Jeśli dane słowo brzmi trudno, znajdziesz obok wyjaśnienie prostym językiem.

Korzystaj z materiału jak z szybkiej ściagi do nauki i codziennych decyzji finansowych.

≡ Pieniądz / Siła nabywcza ≡

1 Pieniądz

- ✓ **Definicja:** Środek wymiany używany do kupowania towarów i usług.
- ✓ **Prosto:** Pieniądz ułatwia wymianę — zamiast wymieniać produkt za produkt, płacisz określoną kwotę.
- ✓ **Przykład:** Płacisz 12 zł za chleb albo 5 zł za kawę.

2 Siła nabywcza

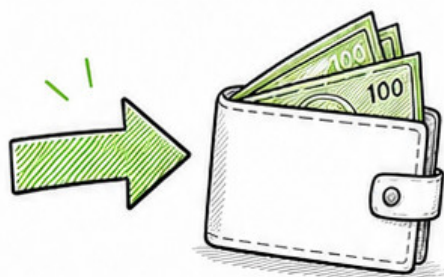
- ✓ **Definicja:** To, ile realnie możesz kupić za określoną kwotę.
- ✓ **Prosto:** Gdy ceny rosną, ta sama suma pozwala kupić mniej.
- ✓ **Przykład:** Kiedyś 100 zł wystarczało na większe zakupy niż dziś.

Zapamiętaj: liczy się nie tylko liczba złotych, ale też to, co możesz za nie kupić.

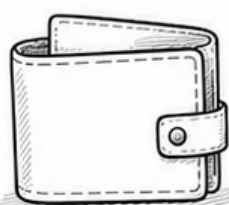

⇒ Dochód / Wydatki ⇐

① Dochód

- ✓ **Definicja:** Pieniądze, które wpływają do Twojego budżetu.
- ✓ **Prosto:** To wszystko, co zarabiasz lub otrzymujesz.
- ✓ **Przykład:** Wynagrodzenie, premia, sprzedaż usługi albo czynsz z najmu.

② Wydatki

- ✓ **Definicja:** Pieniądze, które opuszczają Twój budżet.
- ✓ **Prosto:** To koszty codziennego życia i zobowiązań.
- ✓ **Przykład:** Rachunki, zakupy spożywcze, transport albo rata kredytu.

Zapamiętaj: jeśli wydatki są niższe niż dochód, łatwiej budować oszczędności.

Budżet domowy / Przepływ pieniężny

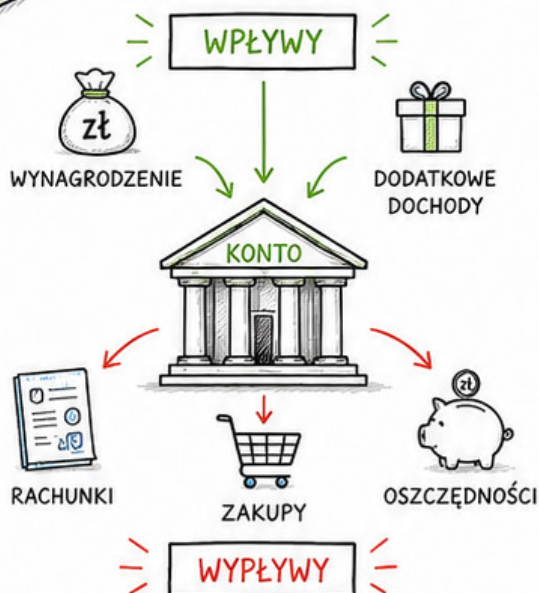

PLAN NA MIESIĄC

	DOCHODY	.....	5 000 zł
	RACHUNKI	.....	1 500 zł
	ZAKUPY	.....	1 200 zł
	OSZCZĘDNOŚCI	.....	800 zł
RAZEM =			5 000 zł

1 Budżet domowy

- ✓ **Definicja:** Plan zarządzania dochodami i wydatkami w określonym czasie.
- ✓ **Prosto:** Budżet pokazuje, ile pieniędzy wpływa, na co je wydajesz i ile zostaje.
- ✓ **Przykład:** Na początku miesiąca zapisujesz pensję, rachunki, zakupy i kwotę na oszczędności.

2 Przepływ pieniężny

- ✓ **Definicja:** Ruch pieniędzy wpływających i wypływających z Twoich finansów.
- ✓ **Prosto:** To obraz tego, skąd pieniądze pochodzą i dokąd znikają.
- ✓ **Przykład:** Wynagrodzenie wpływa na konto, a później wychodzą opłaty, zakupy i oszczędności.

Zapamiętaj: dobry budżet pomaga kontrolować przepływ pieniędzy, a dobry przepływ wspiera spokojne finanse.

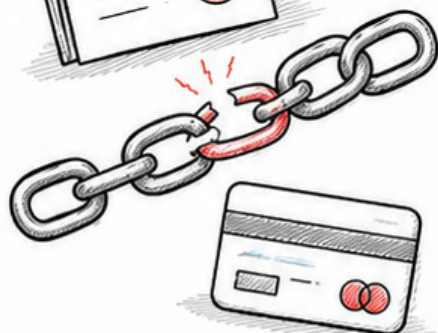

Aktywa / Pasywa

1 Aktywa

- ✓ **Definicja:** Rzeczy, które mają wartość i mogą wzmacniać Twoje finanse.
- ✓ **Prosto:** Aktywa to to, co posiadasz i co może przynosić korzyść lub dochód.
- ✓ **Przykład:** Oszczędności, akcje albo mieszkanie na wynajem.

2 Pasywa

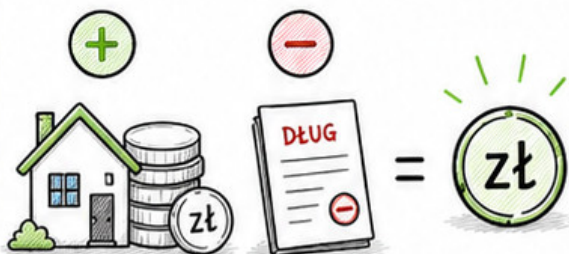
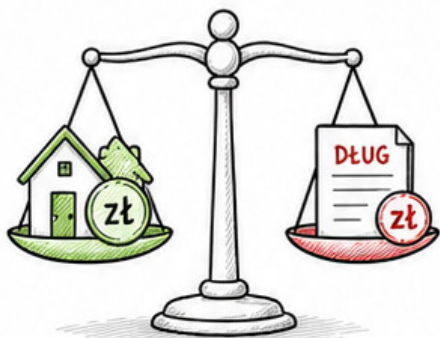
- ✓ **Definicja:** Zobowiązania i koszty obciążające finanse.
- ✓ **Prosto:** Pasywa to to, co odbiera pieniądze albo wymaga spłaty.
- ✓ **Przykład:** Kredyt, zadłużenie na karcie lub rata za sprzęt.

Zapamiętaj: aktywa budują, a pasywa obciążają Twój bilans.

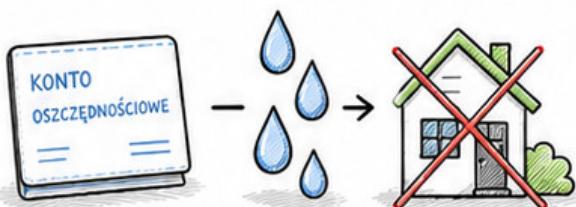

Majątek netto / Płynność finansowa

1 Majątek netto

- ✓ **Definicja:** Różnica między tym, co posiadasz, a tym, co jesteś winien.
- ✓ **Prosto:** To wartość Twoich aktywów po odjęciu pasywów.
- ✓ **Przykład:** Jeśli masz 120 000 zł oszczędności i majątku, a 20 000 zł długu, Twój majątek netto to 100 000 zł.

2 Płynność finansowa

- ✓ **Definicja:** Zdolność do szybkiego korzystania z pieniędzy, gdy są potrzebne.
- ✓ **Prosto:** Chodzi o to, jak łatwo możesz zapłacić za bieżące wydatki lub nagłe sytuacje.
- ✓ **Przykład:** Pieniądze na koncie oszczędnościowym są bardziej płynne niż mieszkanie.

Zapamiętaj: majątek netto pokazuje ogólną siłę finansową,
a płynność finansowa pokazuje gotowość na dziś.

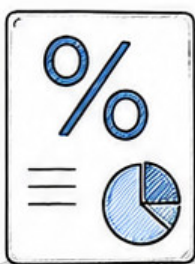

⇒ Oszczędności / Stopa oszczędzania ⇐

1 Oszczędności

- ✓ **Definicja:** Pieniądze odkładane na później zamiast wydawane od razu.
- ✓ **Prosto:** To część dochodu, którą zatrzymujesz, aby budować bezpieczeństwo lub przyszłe cele.
- ✓ **Przykład:** Co miesiąc odkładasz 500 zł na koncie oszczędnościowym.

BUDŻET	
Dochód	5 000 zł
Wydatki	4 500 zł
Oszczędności	500 zł

DOCHÓD
5 000 zł

OSZCZĘDNOŚCI
500 zł

2 Stopa oszczędzania

- ✓ **Definicja:** Procent dochodu, który regularnie odkładasz.
- ✓ **Prosto:** Pokazuje, jaką część zarobków zamieniasz w oszczędności.
- ✓ **Przykład:** Jeśli zarabiasz 5 000 zł i odkładasz 500 zł, stopa oszczędzania wynosi 10%.

Zapamiętaj: nawet małe kwoty odkładane regularnie budują duży efekt w czasie.

Fundusz awaryjny / Cel finansowy

zł

1 Fundusz awaryjny

- ✓ **Definicja:** Rezerwa pieniędzy na nagłe i nieprzewidziane wydatki.
- ✓ **Prosto:** To finansowa poduszka bezpieczeństwa na awarie, chorobę lub utratę dochodu.
- ✓ **Przykład:** Gdy psuje się samochód, opłacasz naprawę z funduszu awaryjnego, a nie z długu.

2 Cel finansowy

- ✓ **Definicja:** Konkretny plan, na co i do kiedy chcesz zebrać pieniądze.
- ✓ **Prosto:** Cel nadaje kierunek oszczędzaniu i pomaga podejmować lepsze decyzje.
- ✓ **Przykład:** Odkładasz przez 12 miesięcy na wakacje, wkład własny albo kurs.

Zapamiętaj: najpierw zabezpiecz awarie, potem planuj większe cele.

Konto osobiste / Konto oszczędnościowe

1 Konto osobiste

- ✓ **Definicja:** Rachunek do codziennych wpływów, płatności i wypłat.
- ✓ **Prosto:** Służy do odbierania pensji, przelewów i płacenia za zakupy.
- ✓ **Przykład:** Z konta osobistego opłacasz rachunki i kartę.

2 Konto oszczędnościowe

- ✓ **Definicja:** Rachunek do odkładania pieniędzy, zwykle z oprocentowaniem.
- ✓ **Prosto:** Pomaga oddzielić środki na później od pieniędzy na bieżące wydatki.
- ✓ **Przykład:** Trzymasz tam fundusz awaryjny i środki na większe cele.

Zapamiętaj: konto osobiste służy na co dzień,
konto oszczędnościowe pomaga odkładać.

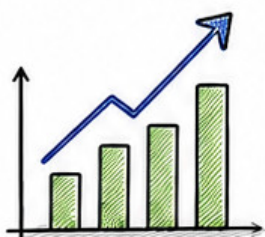

Lokata terminowa / Oprocentowanie

1 Lokata terminowa

- ✓ **Definicja:** Umowa z bankiem, w której wpłacasz pieniądze na określony czas.
- ✓ **Prosto:** Bank zatrzymuje środki przez ustalony okres, a Ty otrzymujesz odsetki.
- ✓ **Przykład:** Zakładasz lokatę 10 000 zł na 6 miesięcy.

2 Oprocentowanie

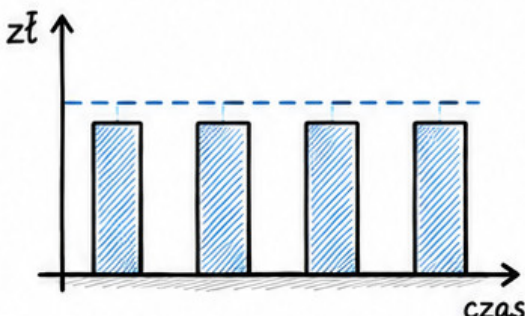
- ✓ **Definicja:** Stawka określająca, ile zarobisz lub zapłacisz od pieniędzy.
- ✓ **Prosto:** Pokazuje koszt kredytu albo zysk z oszczędzania.
- ✓ **Przykład:** Oprocentowanie 5% oznacza, że kwota rośnie lub kosztuje według tej stawki.

Zapamiętaj: sama lokata to produkt, a oprocentowanie mówi, ile pracują pieniądze.

Procent prosty / Procent składany

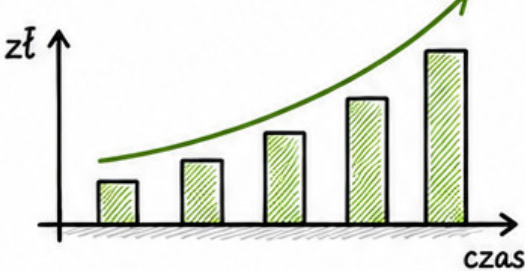
A bar chart with 'zł' on the vertical axis and 'czas' on the horizontal axis. Four bars of equal height represent constant interest payments over four time periods.

1 Procent prosty

- ✓ **Definicja:** Odsetki liczone tylko od kwoty początkowej.
- ✓ **Prosto:** Zysk lub koszt w każdym okresie jest taki sam.
- ✓ **Przykład:** 1 000 zł przy 10% rocznie daje 100 zł odsetek po roku.

A diagram showing a 1000 zł banknote with an arrow pointing to a coin labeled '+100 zł', representing the interest earned.

A bar chart with 'zł' on the vertical axis and 'czas' on the horizontal axis. Five bars of increasing height represent growing interest payments over five time periods. A green curve is drawn above the bars, showing exponential growth.

2 Procent składany

- ✓ **Definicja:** Odsetki liczone od kapitału i wcześniej naliczonych odsetek.
- ✓ **Prosto:** Pieniądze zaczynają pracować także na wcześniejszy zysk.
- ✓ **Przykład:** Po pierwszym roku odsetki powiększają kapitał, więc kolejny zysk jest większy.

A diagram showing three stacks of coins. The first stack has a small plant growing from it. The second stack is taller and has a larger plant. The third stack is the tallest and has the largest plant, illustrating how interest compounds over time.

Zapamiętaj: procent prosty rośnie liniowo, a składany przyspiesza z czasem.

RRSO / Całkowity koszt kredytu

1 RRSO

- ✓ **Definicja:** Rzeczywista roczna stopa oprocentowania pokazująca pełny koszt kredytu w skali roku.
- ✓ **Prosto:** Uwzględnia nie tylko odsetki, ale też część opłat i prowizji.
- ✓ **Przykład:** Dwie pożyczki z tym samym oprocentowaniem mogą mieć różne RRSO.

2 Całkowity koszt kredytu

- ✓ **Definicja:** Suma wszystkich pieniędzy oddawanych ponad pożyczony kapitał.
- ✓ **Prosto:** To cały koszt: odsetki, prowizje, opłaty i inne należności.
- ✓ **Przykład:** Pożyczasz 5 000 zł i oddajesz 6 200 zł — 1 200 zł to całkowity koszt kredytu.

Zapamiętaj: RRSO pomaga porównywać oferty, a całkowity koszt pokazuje, ile realnie zapłacisz.

Kredyt / Pożyczka

1 Kredyt

- ✓ **Definicja:** Finansowanie udzielane przez bank na określonych warunkach.
- ✓ **Prosto:** Bank pożycza pieniądze, a Ty spłacasz je w ratach zgodnie z umową.
- ✓ **Przykład:** Kredyt gotówkowy albo hipoteczny.

2 Pożyczka

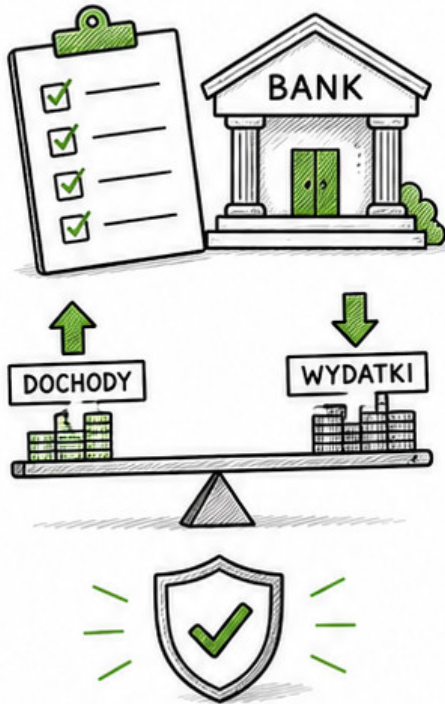
- ✓ **Definicja:** Przekazanie pieniędzy z obowiązkiem zwrotu — przez bank, firmę lub osobę prywatną.
- ✓ **Prosto:** To ogólniejsze pojęcie niż kredyt i może mieć różne zasady.
- ✓ **Przykład:** Pożyczka od firmy pozabankowej lub od rodziny.

Zapamiętaj: każdy kredyt jest formą pożyczonych pieniędzy, ale nie każda pożyczka jest kredytem bankowym.

Zdolność kredytowa / Historia kredytowa

1 Zdolność kredytowa

- ✓ **Definicja:** Ocena, czy stać Cię na spłatę nowego zobowiązania.
- ✓ **Prosto:** Bank sprawdza dochody, wydatki, długi i sytuację finansową.
- ✓ **Przykład:** Wyższy dochód i niższe raty zwykle poprawiają zdolność kredytową.

2 Historia kredytowa

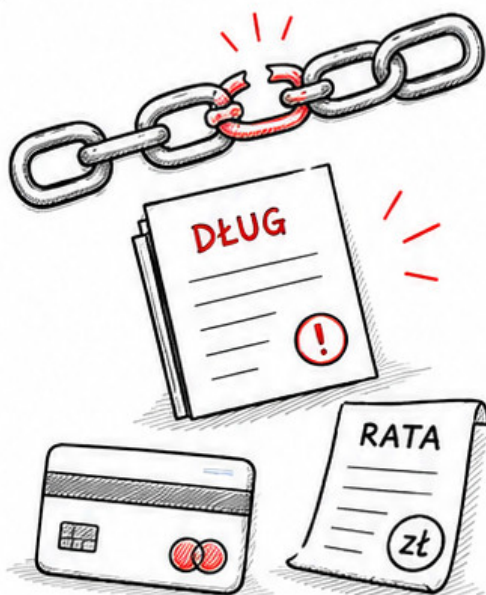
- ✓ **Definicja:** Zapis tego, jak spłacałeś wcześniejsze zobowiązania.
- ✓ **Prosto:** Pokazuje, czy płacisz terminowo i odpowiedzialnie.
- ✓ **Przykład:** Terminowo spłacona karta lub kredyt budują lepszą historię.

Zapamiętaj: zdolność mówi o tym, czy dasz radę spłacać teraz, a historia pokazuje, jak robiłeś to wcześniej.

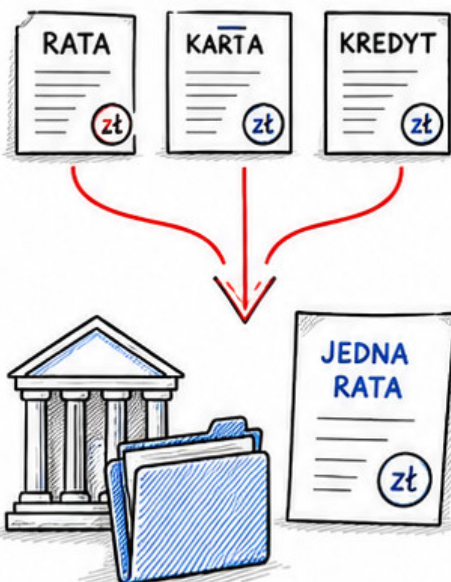

Zadłużenie / Konsolidacja długu

1 Zadłużenie

- ✓ **Definicja:** Łączna kwota pieniędzy, które masz do oddania.
- ✓ **Prosto:** To wszystkie Twoje niespłacone zobowiązania.
- ✓ **Przykład:** Kredyt, karta kredytowa i rata za sprzęt tworzą Twoje zadłużenie.

2 Konsolidacja długu

- ✓ **Definicja:** Połączenie kilku zobowiązań w jedno.
- ✓ **Prosto:** Ułatwia zarządzanie spłatą, bo masz jedną ratę zamiast wielu.
- ✓ **Przykład:** Łączysz trzy różne raty w jeden kredyt konsolidacyjny.

Zapamiętaj: konsolidacja może uprościć spłatę, ale nie usuwa długu – ważny jest całkowity koszt.

Moduł 03

Podstawy inwestowania

Pojęcia związane z budowaniem portfela, ryzykiem, czasem i podstawowymi zasadami inwestowania.

ryzyko

zwrot

czas

portfel

dywersyfikacja

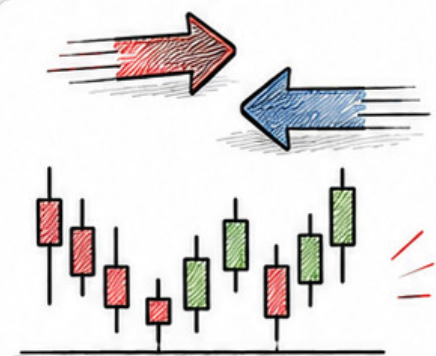

≡ Inwestowanie / Spekulacja ≡

① Inwestowanie

- ✓ **Definicja:** Lokowanie pieniędzy z myślą o wzroście wartości w dłuższym czasie.
- ✓ **Prosto:** Kupujesz coś dziś, licząc na zysk w przyszłości.
- ✓ **Przykład:** Regularnie kupujesz ETF i trzymasz go przez lata.

② Spekulacja

- ✓ **Definicja:** Próba szybkiego zarobku na krótkoterminowych zmianach cen.
- ✓ **Prosto:** Chodzi o szybkie kupno i sprzedaż, zwykle z większym ryzykiem.
- ✓ **Przykład:** Kupujesz akcję rano, bo liczysz, że jeszcze dziś wzrośnie.

Zapamiętaj: inwestowanie zwykle wymaga czasu, a spekulacja opiera się na szybkich ruchach cen.

Ryzyko inwestycyjne / Profil ryzyka

1 Ryzyko inwestycyjne

- ✓ **Definicja:** Możliwość, że wynik inwestycji będzie gorszy od oczekiwanego.
- ✓ **Prosto:** Możesz zarobić mniej, stracić część pieniędzy albo ponieść stratę.
- ✓ **Przykład:** Kurs akcji spada po słabszych wynikach spółki.

2 Profil ryzyka

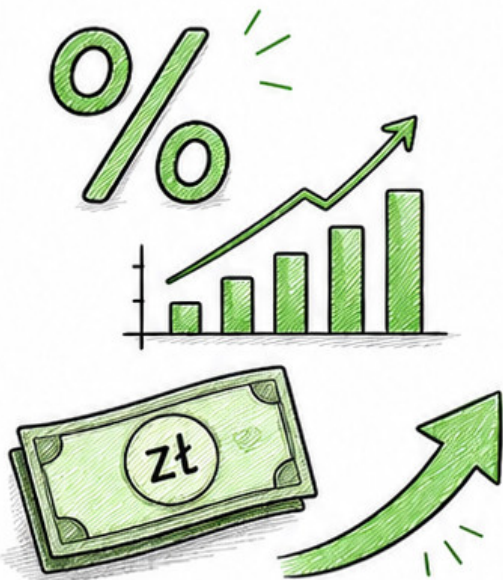
- ✓ **Definicja:** Poziom ryzyka, który jesteś gotów zaakceptować.
- ✓ **Prosto:** Pokazuje, czy wolisz spokój, równowagę czy większą szansę na zysk kosztem wahań.
- ✓ **Przykład:** Ostrożny inwestor wybiera więcej obligacji niż akcji.

Zapamiętaj: ryzyko jest nieuniknione, ważne jest dopasowanie go do własnego profilu.

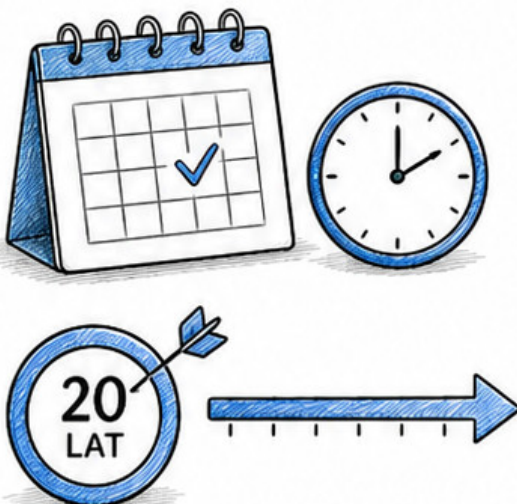

Stopa zwrotu / Horyzont inwestycyjny

1 Stopa zwrotu

- ✓ **Definicja:** Procentowy wynik inwestycji w danym czasie.
- ✓ **Prosto:** Pokazuje, ile zarobisz albo stracisz względem wpłaconej kwoty.
- ✓ **Przykład:** Z 10 000 zł zrobiło się 10 800 zł, więc stopa zwrotu wynosi 8%.

2 Horyzont inwestycyjny

- ✓ **Definicja:** Czas, przez jaki planujesz trzymać inwestycję.
- ✓ **Prosto:** To okres, na jaki odkładasz pieniądze.
- ✓ **Przykład:** Na emeryturę inwestujesz na 20 lat, a na wakacje na 1 rok.

Zapamiętaj: wynik inwestycji zawsze oceniaj razem z czasem, przez jaki trzymasz środki.

Dywersyfikacja / Alokacja aktywów

① Dywersyfikacja

- ✓ **Definicja:** Rozłożenie pieniędzy na różne inwestycje.
- ✓ **Prosto:** Nie wkładasz wszystkiego do jednego koszyka.
- ✓ **Przykład:** Masz część środków w akcjach, obligacjach i gotówce.

60%
AKCJE

30%
OBLIGACJE

10%
GOTÓWKA

② Alokacja aktywów

- ✓ **Definicja:** Podział portfela między różne klasy aktywów.
- ✓ **Prosto:** Ustalasz, ile pieniędzy ma być w każdym rodzaju inwestycji.
- ✓ **Przykład:** Portfel 60% akcji, 30% obligacji i 10% gotówki.

Zapamiętaj: dywersyfikacja zmniejsza koncentrację ryzyka, a alokacja nadaje portfelowi strukturę.

Inflacja /

Realna stopa zwrotu

1 Inflacja

- ✓ **Definicja:** Wzrost cen towarów i usług w czasie.
- ✓ **Prosto:** Za tę samą kwotę kupujesz mniej niż wcześniej.
- ✓ **Przykład:** Koszyk zakupów, który kosztował 100 zł, dziś kosztuje 108 zł.

2 Realna stopa zwrotu

- ✓ **Definicja:** Wynik inwestycji po uwzględnieniu inflacji.
- ✓ **Prosto:** Pokazuje, ile naprawdę zyskałeś siłą nabywczą.
- ✓ **Przykład:** Inwestycja dała 8%, a inflacja wyniosła 5%, więc realny zysk to około 3%.

Zapamiętaj: nominalny zysk to nie wszystko —
liczy się to, ile zostaje po inflacji.

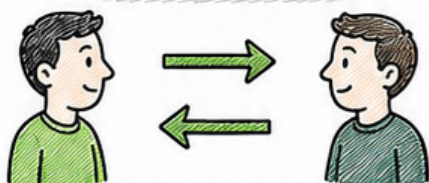

Rynek pierwotny / Rynek wtórny

1 Rynek pierwotny

- ✓ **Definicja:** Miejsce, gdzie papiery wartościowe są oferowane po raz pierwszy.
- ✓ **Prosto:** Kupujesz bezpośrednio przy nowej emisji.
- ✓ **Przykład:** Uczestniczysz w IPO spółki.

2 Rynek wtórny

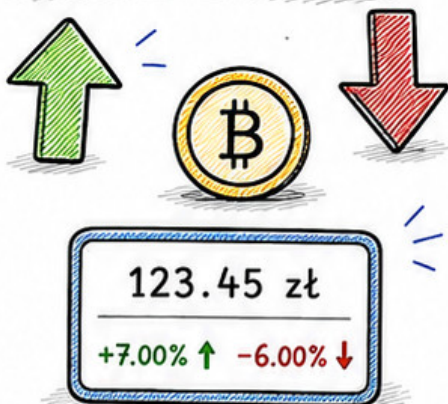
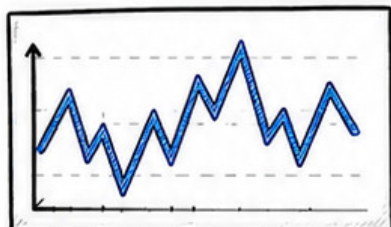
- ✓ **Definicja:** Miejsce, gdzie inwestorzy handlują już wyemitowanymi instrumentami.
- ✓ **Prosto:** Kupujesz od innego inwestora, a nie od emitenta.
- ✓ **Przykład:** Kupujesz akcje spółki na giełdzie po debiucie.

Zapamiętaj: na rynku pierwotnym kupujesz z nowej emisji,
a na wtórnym od innych inwestorów.

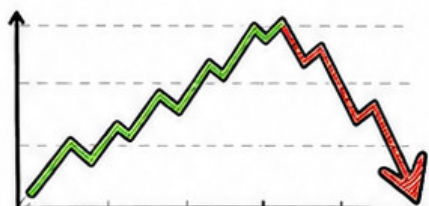

Zmienność / Korekta rynkowa

1 Zmienność

- ✓ **Definicja:** Skala i częstotliwość wahań cen.
- ✓ **Prosto:** Pokazuje, jak mocno cena potrafi rosnąć i spadać.
- ✓ **Przykład:** Kryptowaluta jednego dnia rośnie o 7%, a następnego spada o 6%.

2 Korekta rynkowa

- ✓ **Definicja:** Krótkoterminowy spadek cen po wcześniejszych wzrostach.
- ✓ **Prosto:** Rynek cofa się, ale nie musi to oznaczać długiej bessy.
- ✓ **Przykład:** Indeks spada o kilkanaście procent po okresie szybkich wzrostów.

Zapamiętaj: wahania i korekty są naturalną częścią rynku.

Moduł 04

Instrumenty finansowe

Pojęcia związane z akcjami,
obligacjami, ETF-ami, funduszami,
nieruchomościami i surowcami.

akcje

obligacje

ETF

fundusz

surowce

Akcja / Akcjonariusz

1 Akcja

- ✓ **Definicja:** Papier wartościowy dający udział w spółce.
- ✓ **Prosto:** Kupując akcję, stajesz się współwłaścicielem małej części firmy.
- ✓ **Przykład:** Kupujesz akcje spółki notowanej na giełdzie.

2 Akcjonariusz

- ✓ **Definicja:** Osoba lub podmiot posiadający akcje.
- ✓ **Prosto:** To właściciel akcji i części praw w spółce.
- ✓ **Przykład:** Jeśli masz 50 akcji, jesteś akcjonariuszem tej spółki.

Zapamiętaj: akcja to udział w firmie,
a akcjonariusz to jej współwłaściciel.

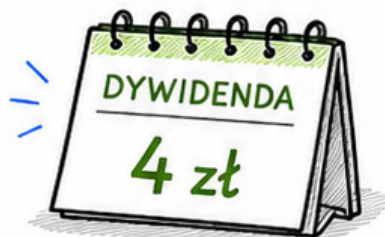

≡ Dywidenda / Stopa dywidendy ≡

① Dywidenda

- ✓ **Definicja:** Część zysku spółki wypłacana akcjonariuszom.
- ✓ **Prosto:** Firma dzieli się zarobionymi pieniędzmi z właścicielami akcji.
- ✓ **Przykład:** Masz akcje spółki i dostajesz 2 zł na każdą akcję.

② Stopa dywidendy

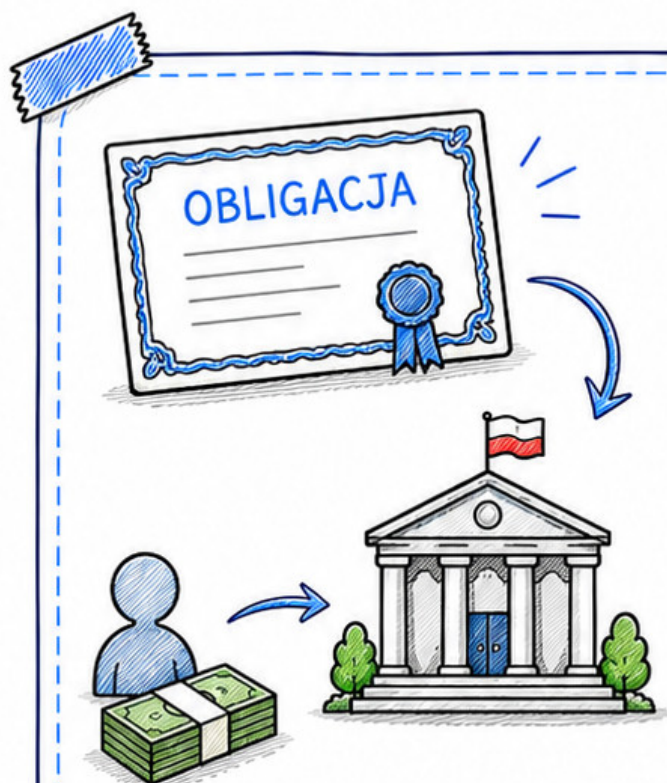
- ✓ **Definicja:** Relacja rocznej dywidendy do ceny akcji.
- ✓ **Prosto:** Pokazuje, jaki procent ceny akcji wraca do Ciebie jako dywidenda.
- ✓ **Przykład:** Dywidenda 4 zł przy cenie akcji 100 zł daje stopę dywidendy 4%.

Zapamiętaj: dywidenda to wypłata,
a stopa dywidendy pokazuje ją w procentach.

Obligacja / Kupon obligacji

1 Obligacja

- ✓ **Definicja:** Papier wartościowy, w którym pożyczasz pieniądze emitentowi.
- ✓ **Prosto:** Kupując obligację, pożyczasz komuś kapitał na określony czas.
- ✓ **Przykład:** Kupujesz obligację skarbową za 1000 zł.

2 Kupon obligacji

- ✓ **Definicja:** Okresowa płatność odsetek z obligacji.
- ✓ **Prosto:** To odsetki, które dostajesz za pozyczenie pieniędzy.
- ✓ **Przykład:** Kupon 5% od obligacji 1000 zł daje 50 zł rocznie.

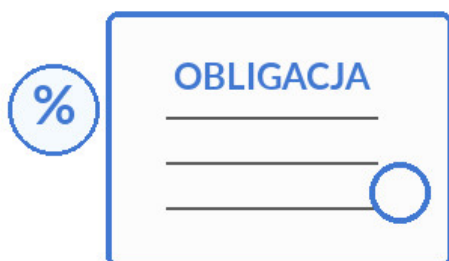
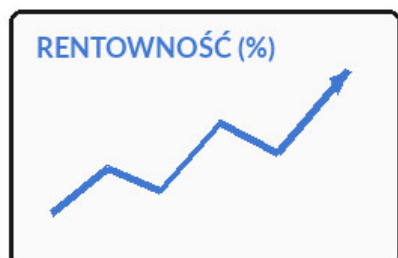

Zapamiętaj: obligacja to pożyczka,
a kupon to odsetki za jej udzielenie.

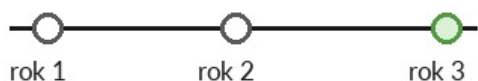
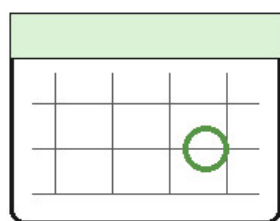
Rentowność obligacji / Termin zapadalności

1 Rentowność obligacji

- ✓ **Definicja:** Procentowy wynik z obligacji przy danej cenie i odsetkach.
- ✓ **Prosto:** Pokazuje, ile zarabiasz na obligacji w relacji do jej ceny.
- ✓ **Przykład:** Gdy cena obligacji spada, jej rentowność zwykle rośnie.

2 Termin zapadalności

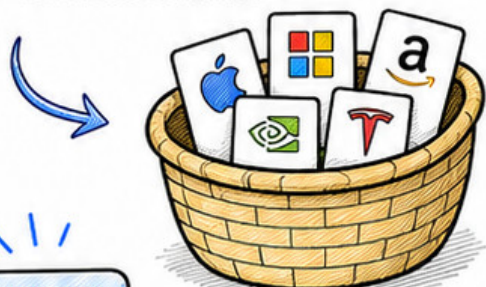
- ✓ **Definicja:** Data, w której emitent oddaje wartość nominalną obligacji.
- ✓ **Prosto:** To moment końca pożyczki.
- ✓ **Przykład:** Obligacja 3-letnia zapada po 3 latach od zakupu lub emisji.

Zapamiętaj: rentowność mówi o wyniku,
a termin zapadalności o czasie zwrotu kapitału.

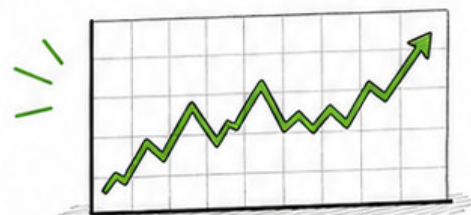
ETF / Indeks giełdowy

KUP

1 ETF

- ✓ **Definicja:** Fundusz notowany na giełdzie, który zwykle odwzorowuje indeks.
- ✓ **Prosto:** Kupujesz jednym ruchem koszyk wielu aktywów.
- ✓ **Przykład:** ETF na S&P 500 daje ekspozycję na setki spółek.

2 Indeks giełdowy

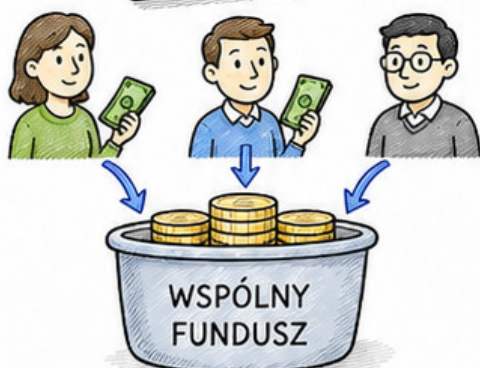
- ✓ **Definicja:** Wskaźnik pokazujący zachowanie wybranej grupy akcji.
- ✓ **Prosto:** To skrótowy obraz fragmentu rynku.
- ✓ **Przykład:** WIG20 pokazuje, jak radzą sobie duże spółki na GPW.

Zapamiętaj: ETF to narzędzie inwestowania,
a indeks to punkt odniesienia.

Fundusz inwestycyjny / Jednostka uczestnictwa

1 Fundusz inwestycyjny

- ✓ **Definicja:** Produkt, który zbiera pieniądze wielu inwestorów i inwestuje je według strategii.
- ✓ **Prosto:** Wiele osób wpłaca środki do wspólnego portfela zarządzanego przez specjalistów.
- ✓ **Przykład:** Fundusz obligacji inwestuje głównie w papiery dłużne.

2 Jednostka uczestnictwa

- ✓ **Definicja:** Część funduszu należąca do inwestora.
- ✓ **Prosto:** To Twój udział we wspólnym funduszu.
- ✓ **Przykład:** Kupujesz 10 jednostek funduszu po 100 zł każda.

Zapamiętaj: fundusz zbiera kapitał wielu osób,
a jednostka uczestnictwa pokazuje Twój udział.

Nieruchomość inwestycyjna / Surowce

1 Nieruchomość inwestycyjna

- ✓ **Definicja:** Nieruchomość kupiona z myślą o zysku lub wynajmie.
- ✓ **Prosto:** Ma zarabiać, a nie tylko służyć do mieszkania.
- ✓ **Przykład:** Kupujesz mieszkanie i wynajmujesz je najemcy.

2 Surowce

- ✓ **Definicja:** Fizyczne dobra, takie jak złoto, ropa czy pszenica.
- ✓ **Prosto:** To podstawowe towary kupowane i sprzedawane na rynkach.
- ✓ **Przykład:** Inwestor kupuje ekspozycję na złoto jako ochronę przed niepewnością.

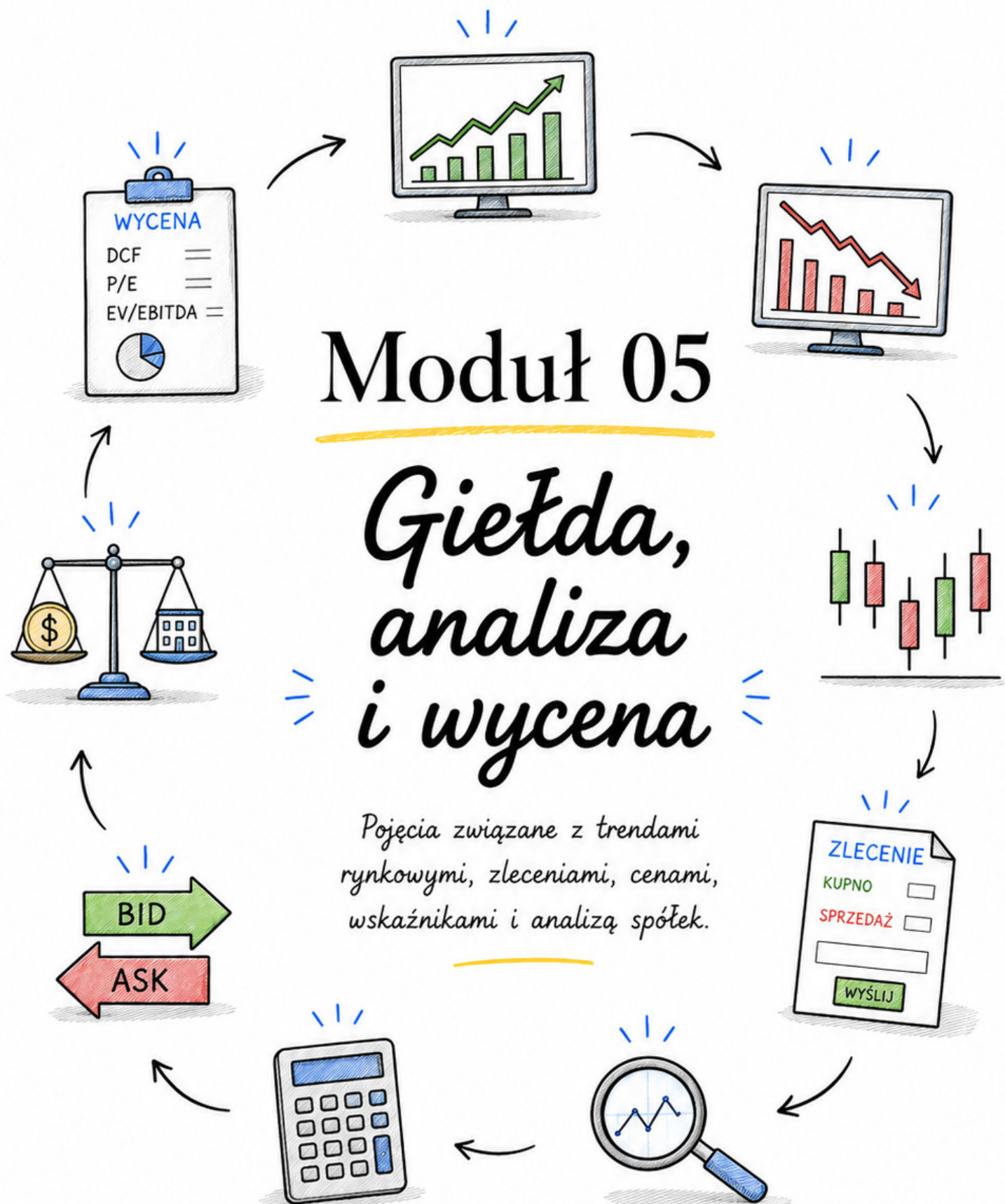
Zapamiętaj: nieruchomości i surowce to różne aktywa rzeczowe, ale oba mogą pełnić rolę inwestycji.

Moduł 05

Giełda, analiza i wycena

Pojęcia związane z trendami
rynkowymi, zleceniami, cenami,
wskaźnikami i analizą spółek.

hossa

bessa

zlecenia

spread

analiza

Hossa / Bessa

1 Hossa

- ✓ **Definicja:** Dłuższy okres wzrostów cen na rynku.
- ✓ **Prosto:** Rynek ogólnie idzie w górę i dominuje optymizm.
- ✓ **Przykład:** Indeks przez wiele miesięcy rośnie o kilkanaście procent.

2 Bessa

- ✓ **Definicja:** Dłuższy okres spadków cen na rynku.
- ✓ **Prosto:** Rynek słabnie i inwestorzy są bardziej ostrożni.
- ✓ **Przykład:** Po serii słabych danych indeks spada przez kolejne miesiące.

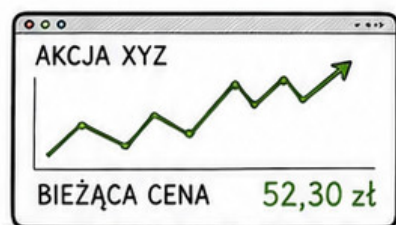
 Zapamiętaj: hossa i bessa opisują kierunek rynku w dłuższym okresie.

Zlecenia giełdowe

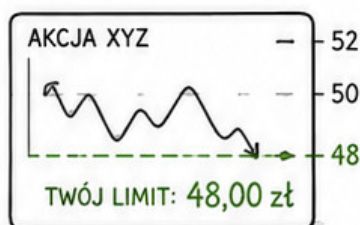

WYKONANIE
OD RAZU

1 Zlecenie rynkowe

- ✓ **Definicja:** Zlecenie kupna lub sprzedaży po najlepszej dostępnej cenie.
- ✓ **Prosto:** Transakcja ma zostać wykonana od razu.
- ✓ **Przykład:** Chcesz szybko kupić akcje po bieżącej cenie rynkowej.

2 Zlecenie z limitem ceny

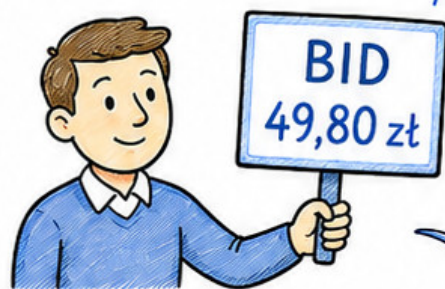
- ✓ **Definicja:** Zlecenie z określoną maksymalną ceną kupna lub minimalną ceną sprzedaży.
- ✓ **Prosto:** Sam ustalasz akceptowaną cenę i czekasz na jej osiągnięcie.
- ✓ **Przykład:** Kupujesz tylko wtedy, gdy akcja spadnie do 48 zł.

Zapamiętaj: zlecenie rynkowe stawia na szybkość,
a limitowane na kontrolę ceny.

Cena kupna (bid) / Cena sprzedaży (ask)

KUPUJĄCY

KSIĘGA ZLECEŃ	
BID	ASK
49,80	50,00
49,70	50,10
49,60	50,20

1 Cena kupna (bid)

- ✓ **Definicja:** Najwyższa cena, jaką kupujący chce zapłacić.
- ✓ **Prosto:** To oferta kupna na rynku.
- ✓ **Przykład:** Inwestor wystawia zlecenie kupna akcji po 49,80 zł.

SPRZEDAJĄCY

KSIĘGA ZLECEŃ	
BID	ASK
49,80	50,00
49,70	50,10
49,60	50,20

2 Cena sprzedaży (ask)

- ✓ **Definicja:** Najniższa cena, za jaką sprzedający chce sprzedać.
- ✓ **Prosto:** To oferta sprzedaży na rynku.
- ✓ **Przykład:** Sprzedający oferuje tę samą akcję po 50,00 zł.

Zapamiętaj: bid to cena kupującego,
ask to cena sprzedającego.

Spread / Wolumen

BID
49,80 zł

ASK
50,00 zł

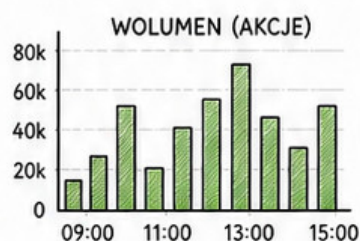
0,20 zł

SPÓŁKA ABC		OTWARTY	
KUPNO (BID)		SPRZEDAŻ (ASK)	
49,80	1 200	50,00	1 100
49,70	2 100	50,10	1 300
49,60	1 750	50,20	1 600
49,50	1 600	50,30	1 200
49,40	900	50,40	800

1 Spread

- ✓ **Definicja:** Różnica między ceną kupna a ceną sprzedaży.
- ✓ **Prosto:** Pokazuje lukę między ofertą kupna i sprzedaży; często jest to koszt wejścia lub wyjścia.
- ✓ **Przykład:** Jeśli bid wynosi 49,80 zł, a ask 50,00 zł, spread wynosi 0,20 zł.

ZAWARTE
TRANSAKCJE
50 000
AKCJI

SPÓŁKA XYZ		OTWARTY	
OSTATNIA CENA		WOLUMEN DZIŚ	
49,90 zł		50 000	
ZMIANA		OBRÓT	
+0,30 zł (+0,61%)		2 495 000 zł	

2 Wolumen

- ✓ **Definicja:** Liczba akcji lub innych instrumentów, które zmieniły właściciela w danym czasie.
- ✓ **Prosto:** Pokazuje, jak aktywnie handlowano.
- ✓ **Przykład:** Dziś zawarto transakcje na 50 000 akcji spółki.

Zapamiętaj: spread mówi o różnicy cen,
a wolumen o intensywności handlu.

Wskaźnik C/Z (P/E) / EPS

CENA AKCJI
50 zł

CENA AKCJI
EPS

=

Wskaźnik
C/Z
(P/E)

1 Wskaźnik C/Z (P/E)

- ✓ **Definicja:** Relacja ceny akcji do zysku przypadającego na jedną akcję.
- ✓ **Prosto:** Pokazuje, ile razy rynek wycenia roczny zysk spółki.
- ✓ **Przykład:** Jeśli akcja kosztuje 50 zł, a EPS wynosi 5 zł, wskaźnik C/Z wynosi 10.

ZYSK NETTO
10 000 000 zł

÷

LICZBA AKCJI
2 000 000

=

EPS
5,00 zł
NA AKCJĘ

2 EPS

- ✓ **Definicja:** Zysk netto przypadający na jedną akcję spółki.
- ✓ **Prosto:** Pokazuje, ile zysku przypada na jedną akcję.
- ✓ **Przykład:** Gdy spółka zarabia 10 mln zł i ma 2 mln akcji, EPS wynosi 5 zł.

Zapamiętaj: EPS mówi o zysku na akcję,
a C/Z porównuje ten zysk z ceną akcji.

Wskaźnik C/WK (P/BV) / ROE

WARTOŚĆ
KSIĘGOWA
NA AKCJĘ

÷

CENA
AKCJI

$$\text{C/WK (P/BV)} \\ = 2,0$$

1 Wskaźnik C/WK (P/BV)

- ✓ **Definicja:** Relacja ceny akcji do wartości księgowej przypadającej na jedną akcję.
- ✓ **Prosto:** Pokazuje, ile rynek płaci za majątek netto spółki.
- ✓ **Przykład:** Jeśli akcja kosztuje 40 zł, a wartość księgowa na akcję wynosi 20 zł, C/WK wynosi 2.

KAPITAŁ
WŁASNY

÷

ZYSK NETTO

$$\text{ROE} \\ = 12\%$$

2 ROE

- ✓ **Definicja:** Stopa zwrotu z kapitału własnego.
- ✓ **Prosto:** Pokazuje, jak efektywnie spółka wykorzystuje kapitał właścicieli.
- ✓ **Przykład:** Gdy zysk netto wynosi 12 mln zł, a kapitał własny 100 mln zł, ROE wynosi 12%.

Zapamiętaj: C/WK porównuje cenę z majątkiem netto, a ROE mierzy efektywność kapitału własnego.

Analiza fundamentalna / Analiza techniczna

RACHUNEK
WYNIKÓW

Przychody
Zysk netto
Marża

KLUCZOWE WSKAŹNIKI

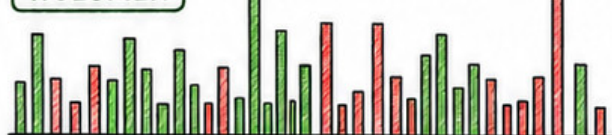
1 Analiza fundamentalna

- ✓ **Definicja:** Ocena spółki na podstawie jej wyników, sytuacji finansowej i otoczenia biznesowego.
- ✓ **Prosto:** Patrzysz, jak działa firma i ile może być warta.
- ✓ **Przykład:** Analizujesz przychody, zyski, zadłużenie i perspektywy branży.

WYKRES CENY

WOLUMEN

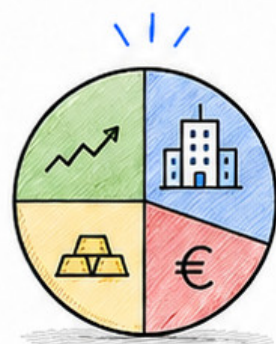
2 Analiza techniczna

- ✓ **Definicja:** Analiza rynku na podstawie wykresu ceny i obrotu.
- ✓ **Prosto:** Szukasz wzorców i trendów na wykresie.
- ✓ **Przykład:** Inwestor obserwuje wsparcie, opór i wolumen przed zakupem akcji.

Zapamiętaj: analiza fundamentalna bada firmę,
a analiza techniczna bada zachowanie rynku.

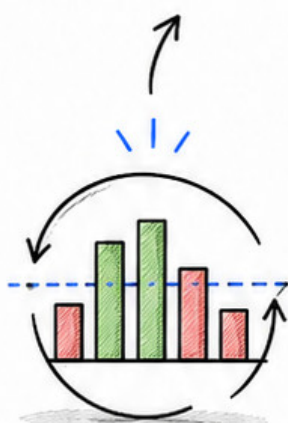
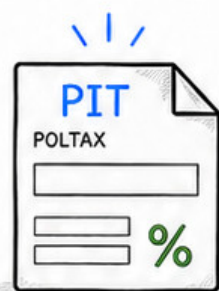

Moduł 06

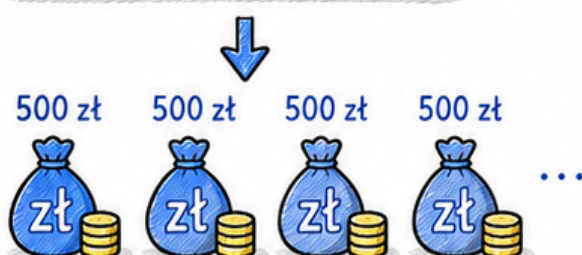
Strategia, bezpieczeństwo i polskie realia

Pojęcia związane z planem
inwestycyjnym, ochroną kapitału,
podatkami i rozwiązaniami
dostępnymi w Polsce.

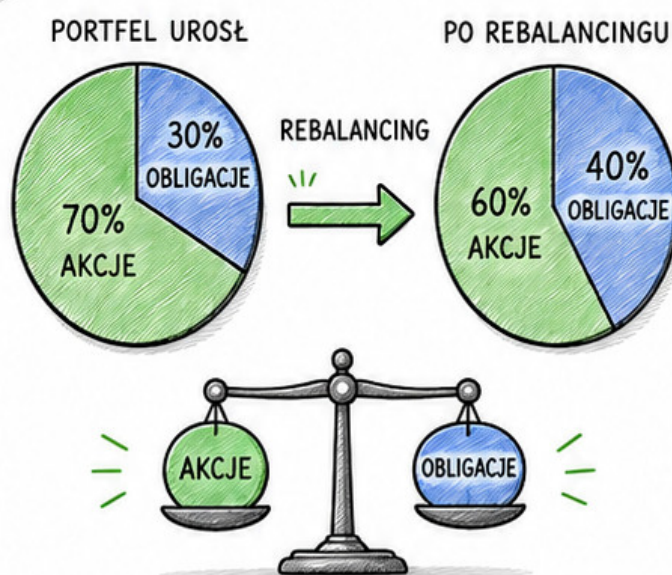
DCA / Rebalancing portfela

TEN SAM FUNDUSZ LUB ETF

1 DCA

- ✓ **Definicja:** Strategia regularnego inwestowania tej samej kwoty w czasie.
- ✓ **Prosto:** Kupujesz stopniowo, zamiast próbować idealnie trafić w moment.
- ✓ **Przykład:** Inwestujesz 500 zł co miesiąc w ten sam fundusz lub ETF.

2 Rebalancing portfela

- ✓ **Definicja:** Przywracanie portfelowi docelowych proporcji aktywów.
- ✓ **Prosto:** Korygujesz skład portfela, gdy jedna część za bardzo urośnie lub spadnie.
- ✓ **Przykład:** Portfel urośł z 60/40 do 70/30, więc przywracasz go do 60/40.

Zapamiętaj: DCA porządkuje moment zakupów, a rebalancing porządkuje proporcje portfela.

IKE / IKZE

1 IKE

- ✓ **Definicja:** Indywidualne Konto Emerytalne, czyli rachunek do długoterminowego oszczędzania na przyszłość.
- ✓ **Prosto:** Pozwala budować kapitał z preferencją podatkową po spełnieniu warunków.
- ✓ **Przykład:** Regularnie wpłacasz środki na IKE i inwestujesz je przez wiele lat.

2 IKZE

- ✓ **Definicja:** Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego, czyli rachunek emerytalny z dodatkową ulgą podatkową.
- ✓ **Prosto:** Wpłaty mogą obniżyć podstawę opodatkowania, a wypłata ma własne zasady.
- ✓ **Przykład:** Wpłacasz środki na IKZE i rozliczasz ulgę w rocznym PIT.

Zapamiętaj: IKE i IKZE wspierają długoterminowe oszczędzanie, ale różnią się sposobem rozliczenia podatków.

Podatek od zysków kapitałowych / PIT-38

ZYSK
1000 zł

PODATEK
19%

1 Podatek od zysków kapitałowych

- ✓ **Definicja:** Podatek płacony od części zysków z inwestycji; często nazywany podatkiem Belki.
- ✓ **Prosto:** Gdy zarabiasz na inwestycjach, część zysku trafia do fiskusa.
- ✓ **Przykład:** Zysk 1000 zł oznacza podatek 190 zł przy stawce 19%.

2 PIT-38

- ✓ **Definicja:** Formularz podatkowy służący do rozliczenia dochodów kapitałowych.
- ✓ **Prosto:** To dokument, w którym wykazujesz zyski i straty z inwestycji.
- ✓ **Przykład:** Po zakończeniu roku składasz PIT-38 na podstawie informacji z biura maklerskiego.

Zapamiętaj: podatek dotyczy zysku,
a PIT-38 służy do jego rozliczenia.

FOMO / Margines bezpieczeństwa

1 FOMO

- ✓ **Definicja:** Strach przed przegapieniem okazji inwestycyjnej.
- ✓ **Prosto:** Pod wpływem emocji kupujesz, bo wszyscy mówią o wzrostach.
- ✓ **Przykład:** Inwestor kupuje akcje po gwałtownym rajdzie, bo boi się, że pociąg odjedzie bez niego.

2 Margines bezpieczeństwa

- ✓ **Definicja:** Zapas bezpieczeństwa między ceną zakupu a ostrożnie ocenioną wartością aktywa.
- ✓ **Prosto:** Kupujesz z buforem, aby zmniejszyć ryzyko pomyłki.
- ✓ **Przykład:** Jeśli szacujesz wartość na 100 zł, chcesz kupić wyraźnie poniżej tej kwoty, np. za 80 zł.

Zapamiętaj: FOMO wzmacnia pośpiech,
a margines bezpieczeństwa wzmacnia ostrożność.

Niezależność finansowa / Plan inwestycyjny

1 Niezależność finansowa

- ✓ **Definicja:** Sytuacja, w której dochody z majątku pokrywają koszty życia.
- ✓ **Prosto:** Nie musisz polegać wyłącznie na pensji, aby opłacić swoje wydatki.
- ✓ **Przykład:** Twoje inwestycje i inne aktywa dają 5000 zł miesięcznie, a tyle wynoszą Twoje koszty życia.

2 Plan inwestycyjny

- ✓ **Definicja:** Zestaw zasad określających cele, horyzont, ryzyko i sposób inwestowania.
- ✓ **Prosto:** To pisemna mapa, która pomaga działać spokojnie i konsekwentnie.
- ✓ **Przykład:** Ustalasz cel 15 lat, wpłaty 1000 zł miesięcznie i portfel 70/30.

Zapamiętaj: niezależność finansowa jest celem,
a plan inwestycyjny pomaga do niego dojść.